

OESO landrapport België 2017¹

EWI-analyse, 20/6/2017

A. Algemeen

- De Oeso erkent dat **recent belangrijke hervormingen zijn gebeurd**, zowel op federaal als op regionaal beleidsniveau: *'including in labour taxation, business regulation and support for the self-employed and SME's'*;
- De Oeso stelt dat België in de OESO '2017 Going for Growth'- analyse, die de vooruitgang in structurele hervormingen meet, dan ook een **'top performer'** is;
- Specifiek m.b.t. het **innovatiebeleid** erkent de Oeso *'increased R&D and innovation budgets, simplification of administrative procedures, improved access to finance and increased access to public procurement'*;
- De Oeso wijst op grote regionale verschillen in **arbeidsmarktprestaties** (tewerkstelling) tussen de regio's onderling.

B. Beschouwingen in de managementsamenvatting ('executive summary')

- Productiviteitswinsten waren recent bescheiden (ook vergeleken met andere landen), onder andere wegens toename van laaggeschoolde werkgelegenheid;
- Vergroten vormings- en jobmogelijkheden voor kwetsbare groepen zou groei meer inclusief maken;
- Meer publieke investeringen om productiviteit te vergroten en groei meer inclusief te maken tegelijk met het garanderen van de houdbaarheid van de overheidsschuld;
- Productiviteit verhogen door meer marktdynamiek te realiseren, publieke investeringen op te drijven om zware congestieproblemen rond grote steden op te lossen, innovatie te stimuleren en verspreiding van vooruitstrevende technologieën te bevorderen;
- Digitalisering en de snelle groei van de deeleconomie door het gebruik van webplatformen kunnen de productiviteitsgroei en jobcreatie vergroten, maar schept aanzienlijke sociale uitdagingen;
- Scholingsgraad en werkgelegenheidsgraad van sociaal-economisch zwakkere immigrantengroepen (vooral vrouwen) blijft een probleem. Verdere inspanningen om de arbeidskost te verlagen zou de werkgelegenheid van laaggeschoolde autochtonen en migranten helpen verbeteren;

¹ OECD Economic Surveys: Belgium 2017, june 2017

- Participatie ouderen aan arbeidsmarkt bevorderen door 'on the job training' en meer gebruik van de 'flextime';
- Verhogen van de productiviteit en inclusiviteit zal afhangen van de investeringen in sociale en fysieke infrastructuur;
- Publieke investeringen vergroten en deze financieren door reducties van inefficiënte overheidsuitgaven, gebruikersbijdragen en aanboren privé-kapitaal;
- Ook een nieuwe taxshift, weg van belastingen op arbeid, kan activiteit en jobcreatie stimuleren.

C. Vaststellingen ('main findings') en kernaanbevelingen ('key recommendations') van de OESO

Slaan op vijf thema's:

- Macro-economisch beleid ter ondersteuning van de productiviteit en inclusieve groei.
- Maak groei groener.
- Versterk het concurrentievermogen.
- Maak de bedrijfsomgeving meer dynamisch en innovatief.
- Verhoog en mobiliseer vaardigheden om productiviteit en inclusieve groei te stimuleren.

We bespreken die achtereenvolgens.

1. **Macro-economisch beleid ter ondersteuning productiviteit en inclusieve groei**

Vaststellingen Oeso

- Publieke investeringen te laag.
- Belastingmix niet groeivriendelijk genoeg.
- Tarief vennootschapsbelasting te hoog (en nefast voor investeringen), systeem van vennootschapsbelasting niet efficiënt.

Aanbevelingen Oeso

- Ga verder op het pad van consolidering overheidsfinanciën en financier groei-bevorderende publieke investeringen door inefficiënte overheidsuitgaven te verminderen, gebruikersbijdragen te verhogen en private financieringsbronnen aan te boren.
- Verschuif belastingdruk verder weg van belastingen op arbeid door SZ-bijdragen op lage lonen te verlagen en verbreed de basis van de kapitaalbelastingen ('capital income tax base'), en overweeg de invoering van een federale meerwaardebelasting ('federal capital gains tax') als onderdeel van een bredere hervorming van de belasting op spaargelden van de gezinnen.

- Verlaag de vennootschapsbelasting en verbreedt de belastingbasis door de belastingvrijstellingen die belastingontwijking bevorderen, zoals de notionele interestaftrek, te hervormen.

2. Maak groei groener

Vaststellingen Oeso

- Files dragen bij tot luchtvervuiling.
- Hoge transactiekosten (registratierechten voor kopers) en fiscale bevoordeling eigendomsverwerving hinderen arbeidsmobiliteit en dragen bij tot pendelprobleem.

Aanbevelingen Oeso

- Maak groei groener door federaal en regionaal gezamenlijk te investeren in transportinfrastructuur (bij voorkeur samen met de private sector).
- Hef de fiscale bevoordeling van bedrijfswagens op.
- Maak gebruik van congestieheffingen.
- Verhoog de belastingen op brandstof.
- Verlaag de transactiebestedingen op eigendom en laat de gunstige fiscale behandeling van eigendomsverwerving uitdoven.

3. Versterk het concurrentievermogen

Vaststellingen Oeso

- Lonen groeiden sterker dan binnenlandse productiviteit, maar het loonvormingsmechanisme werd recent hervormd.

Aanbevelingen Oeso

- Verhoog het concurrentievermogen door de federale hervorming van het loonvormingsmechanisme te evalueren en bij te sturen indien nodig.

4. Maak bedrijfsomgeving meer dynamisch en innovatief

Vaststellingen Oeso

- O&O-activiteit en innovatieprestaties blijven achter op de beste presteerders.
- Betere technologietransfer zou de innovatiecapaciteit van bedrijven verhogen.
- Ondernemingsdynamiek is zwak, met lage graad van opstart ('start-ups') en uittreding ('exit') van bedrijven. Start ups worden geconfronteerd met verschillende hinderpalen en ondernemerschap is nog te zwak.

Aanbevelingen Oeso

- Maak het ondernemingsklimaat meer dynamisch en innovatief door de publieke ondersteuning van O&O verder te stroomlijnen binnen elk gewest.
- Waar nodig, stem de innovatie-inspanningen tussen de gemeenschappen en gewesten onderling af.
- Verminder verder de administratieve lasten op KMO's, zowel deze van het federale als het regionale niveau, verminder de minimumkapitaal vereisten voor de oprichting van ondernemingen en versterk het naleven van contracten door meer automatisering van de gerechtshoven en dossierbeheer.
- Zorg voor adequate financieringsmogelijkheden in de opschalingsfase van jonge, innovatieve bedrijven.

5. Verhoog en mobiliseer vaardigheden om productiviteit en inclusieve groei te stimuleren

Vaststellingen Oeso

- Werkgelegenheidsgraad ouderen te laag.
- Onderwijsprestaties van sociaal-economisch achtergestelde individuen en eerste en tweede generatie immigranten zijn in vergelijking te zwak.
- De vermindering van de uitgaven per student voor het hoger onderwijs is recent gestopt. Te weinig studenten studeren af in knelpuntberoepen ('met vaardigheden waar veel vraag naar is').

Aanbevelingen Oeso

- Zorg er voor dat bedrijven zich in orde stellen met de nieuwe federale wetgeving die minimaal vijf werkdagen opleiding voorziet voor werknemers.
- Ontwikkel verder flexibel-arbeid ('flexitime') en schaf overblijvende vervroegde uittredingsregimes af.
- Waar nodig, verminder concentratie van leerlingen met niet-EU immigratie-achtergrond door meer regulering van de schoolkeuze ('where appropriate expand controlled school-choice schemes').
- Verbeter lerarenopleiding en vergroot de aansporingen om leraren aan te trekken in scholen met achtergestelde leerlingen.
- Waar opportuun, overweeg verhoging of aanpassing van inschrijvingsgelden gecombineerd met studiebeurzensysteem en inkomensgebonden leningen voor minderbegoede studenten.
- Stimuleer studenten in de richting van knelpuntberoepen door deze beter kenbaar te maken alsook de betere loonvoorwaarden daarin te benadrukken.

D. Oplijsting van de Oeso-aanbevelingen per bevoegdheidsniveau

Wanneer we de Oeso-aanbevelingen opsplitsen per bevoegdheidsniveau geeft dit volgend overzicht.

1. Aanbevelingen voor het federale beleidsniveau

- begrotingssanering aanhouden;
- publieke investeringen opdrijven en financier die via vermindering van inefficiënte overheidsuitgaven, vragen van gebruikersbijdragen, en aanboren van privaat kapitaal;
- nieuwe taxshift, verbreding van de basis van de kapitaalbelasting, overweeg federale meerwaardebelasting als onderdeel hervorming spaarfiscaliteit;
- verlaag vennootschapsbelasting, verbreed belastingbasis en hervorm de notionele interestaftrek;
- schaf fiscale bevoordeling bedrijfswagens af en verhoog belasting op brandstof;
- evalueer geplande hervorming loonvormingsmechanisme;
- verminder administratieve lasten op KMO's;
- verminder volstorting minimum kapitaalvereisten vennootschappen;
- verhoog contractnaleving door automatisering van het gerechtelijk systeem (court automation and case management);
- verzeker adequate financieringsmogelijkheden voor opschaling jonge innovatieve ondernemingen;
- verzeker dat bedrijven de nieuwe regeling naleven die stelt dat werknemers minstens vijf werkdagen opleiding per jaar moeten volgen;
- voorzie flexi-arbeid;
- schaf vervroegde uittredingsregelingen af.

2. Aanbeveling voor de regio's:

- begrotingssanering aanhouden;
- publieke investeringen opdrijven en financier die via inefficiënte overheidsuitgaven te verlagen, gebruikersbijdragen te vragen en privaat kapitaal aan te boren;
- voer congestiebelasting in;
- verminder transactiekosten op aankoop woning en faseer de gunstige fiscale behandeling van woonleningen uit;
- stroomlijn publieke ondersteuning O&O en waar nodig versterk de samenwerking tussen de gewesten en gemeenschappen;
- verminder administratieve lasten op KMO's;
- verzeker adequate financieringsmogelijkheden voor opschaling jonge innovatieve ondernemingen;
- verminder concentratie van leerlingen met niet-EU migrantenachtergrond in scholen;
- verhoog de aansporing voor leraren in scholen met achtergestelde leerlingen;
- pas inschrijvingsgelden aan met behoud studiebeurzensysteem en met inkomensgebonden leningen voor minderbegoede studenten;
- maak knelpuntberoepen alsook de verhoogde jobkansen en loonvoorwaarden daarin beter bekend bij studenten.

////////////////////////////////////